

Udruga obitelji s troje ili više djece

Zagreb, 24. lipnja 2020.

Novo veliko istraživanje udruge Obitelji 3plus

KAKO POLITIČKE STRANKE NAMJERAVAJU PROVESTI MJERE OBITELJSKE I DEMOGRAFSKE POLITIKE

Udruga Obitelji 3plus, koja zastupa interese obitelji s djecom, a posebno onih s troje ili više djece (3plus obitelji), provela je još jedno veliko istraživanje o stavovima političkih stranaka vezano uz konkretne prijedloge mjera obiteljske i pronatalitetne politike. **Cilj istraživanja je pravodobno informirati 3plus obitelji i cjelokupnu hrvatsku javnost o stavovima političkih stranaka vezano uz mjere obiteljske i demografske politike** koje planiraju provesti ako budu participirale u izvršnoj vlasti nakon izbora za zastupnike u Hrvatski sabor koji će se održati 5. srpnja. Istraživanje je obuhvatilo političke opcije koje su navedene u posljednjim relevantnim istraživanjima rejtinga političkih stranka/koalicija.

Kako je jedan od najvažnijih ciljeva udruge Obitelji 3plus unaprjeđenje zakonodavnog, institucionalnog, financijskog i strateškog okvira u korist obitelji s djecom, a posebno onih s troje ili više djece, **smatramo izrazito važnim da se kandidati za zastupnike u Hrvatski sabor unaprijed izjasne o pitanjima koja su od svakodnevne važnosti obiteljima s djecom.** Ovo je tim više važno jer je prema zadnjem popisu stanovništva u Hrvatskoj čak 112.830 obitelji s troje ili više djece u kojima živi gotovo 600.000 članova (roditelja i djece).

Političkim strankama i koalicijama postavljena su tri konkretna pitanja na koja se moglo odgovoriti s DA ili NE, a svoj su odgovor mogle i kratko obrazložiti. Također je bilo omogućeno i predstavljanje dodatnih mjera koje namjeravaju provesti ako budu participirali u izvršnoj vlasti nakon predstojećih izbora za Hrvatski sabor. **Pitanja su se odnosila na dječji doplatak, pronatalitetni dodatak te usklađivanje obiteljskog i profesionalnog života.** Roditeljima s troje ili više djece iznimno je važno da demografija ne bude samo riječ na ustima političara, nego da se naprave konkretne promjene u korist obitelji s djecom, a posebno u korist obitelji s troje ili više djece. Zanimljivo je da se samo jedna politička opcija deklarativno izjasnila da neće ukinuti dohodovni cenzus za ostvarivanje prava na doplatak za djecu za obitelji s troje ili više djece, da u prvoj godini mandata neće ukinuti dohodovni cenzus za dobivanje pronatalitetnog dodatka za treće i četvrto dijete te da za roditelja s troje ili više djece neće uvesti mogućnost rada s polovicom punog radnog vremena do 15. rođendana najmlađeg djeteta.

Cijela anketa, rezultati na sva postavljena pitanja i analiza nalaze se u nastavku.

Udruga Obitelji 3plus

1. **Doplatka za djecu** trenutno mogu ostvariti samo korisnici kod kojih prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelazi 70% proračunske osnovice. S druge strane, rađanje trećeg djeteta cilj je pronatalitetne politike svake države kojim se jamči održivost broja stanovnika, a 3plus obitelji susreću se s većim organizacijskim, logističkim i financijskim izazovima.

Hoćete li, ako budete participirali u izvršnoj vlasti nakon predstojećih izbora za Hrvatski sabor, ukinuti dohodovni cenzus za ostvarivanje prava na doplatku za djecu za obitelji s troje ili više djece te odrediti visinu dječjeg doplatka za te obitelji u visini 9% proračunske osnovice po djetetu (299,34 kn)?

Restart koalicija	NE. Nažalost, sukladno ekonomskim pokazateljima u RH cenzus mora postojati, unatoč našoj želji da se poveća izdvajanje za suzbijanje dječjeg siromaštva. Nedavno smo u saborsku proceduru uputili prijedlog za izmjenama Zakona o doplatku za djecu s ciljem povećanja iznosa doplatka za 50% za sva tri cenzusna razreda za koje bi bilo potrebno izdvojiti 860 milijuna kn sa željom da se poboljša položaj najsiromašnije djece u RH. U mandatu SDP-ove Vlade 2000. - 2003. povećali smo i obuhvat korisnika doplatka sa 350 000 na 500 000.
HDZ	Niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu odgovorili na ovo pitanje.
Domovinski pokret	DA. Obiteljska i pronatalitetna politika previše je u Hrvatskoj vezana uz socijalnu politiku umjesto da bude poticajna i razvojna. Veće rađanje nam je nasušno potrebno jer su ljudski resursi ključni za razvoj gospodarstva i cjelovitu održivost društva. Danas je potpuno jasno da veće rađanje ne možemo očekivati od obitelji sa socijalnim statusom već od obitelji s prosječnim ili višim primanjima a te obitelji do sada nisu imale pravo na veliki broj mjera. Stoga je ova mjera upravo na tragu našeg programa.
Most	DA. MOST planira ukinuti dohodovni cenzus za dječji doplatku i potpuno transformirati taj sustav uvođenjem jedinstvene dječje naknade.
Pametno / Fokus	DA
Dosta pljačke	DA. Partneri u platformi Dosta pljačke zalažu se za načela Hrvatske kao socijalne države. To znači povećanje mirovina, minimalne plaće, prava trudnica i roditelja te povećanje dječjeg doplatka. Oporezivanjem ekstra profita banaka prikupiti će se sredstva i preusmjeriti upravo u demografske mjere. Obitelj je temelj društva. Država je dužna osigurati mladim obiteljima dostojanstven život.
HNS	DA. Mišljenja smo da bi dohodovni cenzus trebalo zamijeniti imovinskim, jer bi se u tom slučaju sva davanja, uključujući i dječje doplatke raspodjeljivala na drugačiji, pravedniji način.
Demokrati / Laburisti	DA. Koalicija stranaka Demokrati i Hrvatski laburisti zalažu se za jedinstveni dječju doplatku neovisno o dohodovnom cenzusu. Stoga se slažemo sa prijedlogom.
HSP	DA
Narodna stranka - Reformisti	DA

NAPOMENA: ostale političke opcije koje su navedene u posljednjim relevantnim istraživanjima rejtinga političkih stranka/koalicija niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu se očitovale na naš upit.

2. **Pronatalitetni dodatak** u iznosu od 500,00 kn mjesečno za treće i četvrto dijete primaju samo korisnici doplatka za djecu. Ovime je ta mjera isključivo socijalna, a ne poticajna, razvojna i onakva kakva bi po svom nazivu trebala biti – pronatalitetna.

Hoćete li, ako budete participirali u izvršnoj vlasti nakon predstojećih izbora za Hrvatski sabor, u prvoj godini mandata ukinuti dohodovni cenzus za dobivanje pronatalitetnog dodatka za treće i četvrto dijete?

Restart koalicija	NE. Sukladno istraživanjima u području socijalne politike, takve vrste naknada nemaju nikakav ili imaju vrlo mali pronatalitetni učinak. Primjerice, mjera kojom je Grad Zagreb nastojao poboljšati demografsku sliku isplaćivanjem naknade (uglavnom majkama) u visini minimalne plaće, pod uvjetom da nisu zaposlene, nije dala željeni efekt.
HDZ	Niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu odgovorili na ovo pitanje.
Domovinski pokret	DA. Potpuno se slažemo. Upravo je apsurdno da su dosadašnje vlade mjeru koja nosi ime 'pronatalitetna' vezali isključivo uz socijalni aspekt.
Most	DA. Jedinstvena dječja naknada potpuno će dokinuti bilo kakav oblik dohodovnog cenzusa.
Pametno / Fokus	DA
Dosta pljačke	DA. Platforma Dosta pljačke će problem niskog nataliteta riješiti poboljšanjem opće društvene atmosfere. Poticanje zasnivanja i povećavanja obitelji može se samo jednim dijelom temeljiti na financijskim pokazateljima. Uz to ćemo osigurati sigurnost radnog mjesta, skraćeno radno vrijeme (tjedan), sigurnost doma, niske kamatne stope kao preduvjete stabilnosti obiteljskog života.
HNS	DA. Kroz poreznu reformu moramo voditi razvojnu politiku zemlje, što znači da treba poreznom reformom i rasterećenjem omogućiti veće prihode građanima, osloboditi poslodavce nepotrebnih nameta te onda donijeti potrebne propise koji rješavaju pitanje pronatalitetnog dohotka za treće i četvrto dijete.
Demokrati / Laburisti	DA. Stav koalicije stranaka Demokarata i Hrvatskih laburista je da u demografskoj i pronatalitetnoj politici ne primjenjujemo dohodovni cenzus jer se to onda pretvara u socijalnu pomoć, stoga smatramo da dohodovni cenzus treba ukinuti.
HSP	NE
Narodna stranka - Reformisti	DA

NAPOMENA: ostale političke opcije koje su navedene u posljednjim relevantnim istraživanjima rejtinga političkih stranka/koalicija niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu se očitovale na naš upit.

3. **Usklađivanje obiteljskog i profesionalnog života** jedan je od najznačajnijih problema obitelji s djecom, a posebno obitelji s više djece. Roditelji s troje ili više djece mogu koristiti trogodišnji roditeljski dopust uz pravo na rad s polovicom radnog vremena, što trenutno bez prekida može trajati najduže do pet i pol godina od rođenja najmlađeg djeteta.

Hoćete li, ako budete participirali u izvršnoj vlasti nakon predstojećih izbora za Hrvatski sabor, za roditelja s troje ili više djece uvesti mogućnost rada s polovicom punog radnog vremena do 15. rođendana najmlađeg djeteta (na način da pravo može koristiti ili majka ili otac), pri čemu bi državna naknada za drugu polovicu plaće bila minimalno 70% proračunske osnovice (trenutno 2.328,20 kn), a sve radi lakšeg usklađivanja obiteljskog i profesionalnog života?

Restart koalicija	NE. Mišljenja smo rashodovna strana hrvatskog proračuna to ne omogućava. Također, rad s polovicom radnog vremena vukao bi za sobom posljedice po korisnika te mjere (a to su najčešće upravo žene) koje bi se odrazile prilikom odlaska u mirovinu.
HDZ	Niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu odgovorili na ovo pitanje.
Domovinski pokret	DA. Prema svim istraživanjima, najveći problem obiteljima je vrijeme. Stoga će ova mjera, mnogim ženama koje će se htjeti za nju odlučiti, omogućiti više vremena za obitelj a istovremeno i daljnju poslovnu aktivnost što im omogućuje profesionalnu satisfakciju uz adekvatna primanja (polovica plaće + naknada). Popularnost rada uz polovicu radnog vremena za korisnike trogodišnjeg roditeljskog dopusta pokazuje da se radi o mjeri koja je dobro 'pogođena', pa se zato i ova mjera koja 'produljuje' tu mogućnost rada s polovicom radnog vremena nalazi u našem programu.
Most	DA. Već smo predložili produljenje navedenog prava do 10. godine života djeteta, ali podržavamo prijedlog da se to pravo produlji do 15. godine života djeteta.
Pametno / Fokus	NE. Smatramo da je do 15 godine predug period. Složili bismo se da je polazak u prvi razred najmlađeg djeteta razuman period.
Dosta pljačke	DA. Dosta pljačke omogućiti će fleksibilnost poslovnog odnosa roditeljima sa troje ili više djece. To znači honoriranje rada od kuće, smanjenog radnog vremena uz državnu potporu, produljenje roditeljskog dopusta.
HNS	DA. Ako će postojati proračunske slobode koje će omogućiti jednu takvu mjeru.
Demokrati / Laburisti	DA. U svrhu usklađivanja profesionalnog i obiteljskog života smatramo da je potrebno promovirati mogućnost rada s polovicom radnog vremena, ali i mogućnost rada na daljinu. Slažemo se s prijedlogom, ali je potrebno sagledati sve posljedice izbjivanja majke ili oca sa tržišta rada te je potrebno uvesti korektivne mjere radi lakšeg zapošljavanja.
HSP	DA
Narodna stranka - Reformisti	NE

NAPOMENA: ostale političke opcije koje su navedene u posljednjim relevantnim istraživanjima rejtinga političkih stranka/koalicija niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu se očitovale na naš upit.

4. *Hoćete li, ako budete participirali u izvršnoj vlasti nakon predstojećih izbora za Hrvatski sabor, provesti i neke druge mjere obiteljske i demografske politike? Ukoliko je Vaš odgovor potvrđan, molimo Vas da ih ukratko predstavite*

Restart koalicija	Naša namjera je donošenje nove cjelovite i održive obiteljske politike koja se neće temeljiti prvenstveno na socijalnim davanjima nego na stvaranju socijalnog i ekonomskog okruženja u društvu koje će omogućiti obiteljima dugoročnu socijalnu sigurnost i općenito podići razinu optimizma u društvu. Od konkretnih mjera program SDP-a predviđa: • mjere u području stambene politike: novi oblik poticane stanogradnje osobito za mlade obitelji te uvođenje subvencioniranih najamnina • oslobađanje od poreza na promet za prvu nekretninu • smanjenje poreznog tereta na plaće, odnosno povećanje neoporezivoga dijela osobnoga odbitka na 5000 kuna • mjerama aktivne politike zapošljavanja poticanje zapošljavanja žena i osnaživanje koncepta dvohraniteljskih obitelji • osiguravanje 100% neto plaće majci na rodiljnom dopustu • poticanje očeva na korištenje dijela rodiljnoga dopusta tako da u tom slučaju majka ima pravo na dodatnih šest mjeseci izostanka s rada uz zadržavanje pune plaće • povećanje naknade za novorođenu djecu do iznosa prosječne plaće (proračunske osnovice) • u partnerstvu s jedinicama lokalne samouprave stvaranje dostupne mreže jaslaca, dječjih vrtića i predškolskoga odgoja za svako dijete, uz održavanje jednakih odgojnih i smještajnih standarda i uz inzistiranje na održivosti kvalitete odgajatelja u predškolskim ustanovama • započinjanje provedbe projekta devetogodišnje osnovne škole s cjelodnevnom
HDZ	• Osigurat ćemo roditeljske naknade u visini od pune plaće • Udvostručit ćemo dječji doplati • Subvencionirat ćemo 20.000 stambenih kredita za mlade obitelji • Osigurat ćemo produljeni rad u još 200 vrtića • Regulirat ćemo rad trgovina nedjeljom • Smanjit ćemo stopu poreza na dohodak s 24% na 20% odnosno s 36% na 30% i tako utjecati na rast primanja svih, a osobito obitelji s djecom • U prvih šest mjeseci uvest ćemo 'Dječju karticu' kojom ćemo omogućiti brojne popuste i pogodnosti obiteljima s djecom • Omogućit ćemo upis djece u vrtiće tijekom cijele godine • Poboljšat ćemo materijalni status trudnica u slučaju komplikacija, kao i za vrijeme bolovanja za majke koje imaju djecu mlađu od tri godine • Nastavit ćemo poticati usklađivanje obiteljskog i poslovnog života i povećati broj vrtića s dvosmjenskim radom • Omogućit ćemo uvođenje očinskog dopusta od 10 dana za rođenje djeteta kako bismo uključili očeve u ranu skrb o djeci te jačali njihovu ulogu u aktivnoj skrbi o obitelji • Za veću dostupnost usluga za svu djecu predškolske dobi nastavit ćemo s ulaganjima u ustanove ranog i predškolskog odgoja • Osigurat ćemo besplatan željeznički prijevoz djeci, učenicima i studentima. Za sve ostale izravne i neizravne mjere koje imaju pozitivan učinak na obitelji s djecom molimo pogledajte naš program kao kontinuitet i još snažniji iskorak u stvaranju pozitivnog i poticajnog društvenog ambijenta za obitelj, djecu i usklađivanje obiteljskog i poslovnog života.

Domovinski pokret	• Uređenje poslovanja državne i lokalne uprave (neuređenost je glavni razlog odlaska mladih ljudi iz Hrvatske), iskorjenjivanje političke podobnosti i korupcije te stvaranje okružja u kojem se pošten i uspješan rad cijeni i omogućuje napredak - svakako će imati pozitivan učinak i na demografske trendove. • Ulaganje značajno većeg novca u pronatalitetnu politiku i usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života. Dječji doplati za svu djecu, učinkovite subvencije za stambene kredite za mlade obitelji, olakšice kod kupovine vozila za obiteljske potrebe, uvođenje statusa 'majke odgojiteljice', fleksibilno radno vrijeme. • S obzirom da većina ljudi ulazi u brak, zasniva obitelj i rađa djecu zato što je to u skladu s njihovim sustavom vrijednosti, možda i ključna programska smjernica je stvaranje društvenog okružja koje će pozitivno gledati na brak, obitelj i rađanje djece te usklađivanje svih zakona i propisa s dobrobiti obitelji. To podrazumijeva promociju tih, ali i nacionalnih vrijednosti kroz medijsku, kulturnu i odgojno-obrazovnu politiku. • Poticanje redistribucije stanovništva s ciljem ravnomjernijeg društveno-gospodarskog razvoja svih dijelova Hrvatske.
Most	Kako nam je demografska politika jedan od važnijih programskih segmenata, izdvajamo slijedeće mjere: • MOST želi uvesti jedinstvenu dječju naknadu, koja bi zamijenila dosadašnji sustav dječjeg doplatka i porezne olakšice za uzdržavanu djecu na način da zaposleni roditelji dobiju naknadu u iznosu od 600 kn mjesečno za prvo dijete, 800 kn za drugo dijete, 1100 kuna za treće dijete, 1500 za četvrto dijete te 2000 kn za peto i svako daljnje dijete. Nezaposleni bi dobivali 50% ovog iznosa, kako se ne bi poticalo trajno ostajanje kod kuće zbog brige za djecu i omogućio lakši povratak na tržište rada. • Također, Most želi uvesti standard prema kojem tijekom prve godine života djeteta sve majke imaju minimalnu naknadu u visini od 120% proračunske osnovice, odnosno 3.991,20 kuna, te punu naknadu jednaku njihovoj punoj plaći tijekom cijele prve godine života djeteta. • Za roditelje koji imaju troje i više djece, kao i blizance, ostavili bi mogućnost roditeljskog dopusta u trajanju od tri godine, ali bi dodali i mogućnost da se nakon što dijete navrší godinu dana života, vrate na posao i uz svoju plaću primaju i mjesečnu naknadu u iznosu od 2.328,20 kuna. Dodatno, predlažemo da bake i djedovi mogu koristiti roditeljski dopust, roditeljsku poštedu od rada ili roditeljsku brigu o djetetu umjesto roditelja i da za to primaju naknadu od 2.328,20 kuna.
Pametno / Fokus	Da. Primjer je kupovina obiteljskog vozila koje zadovoljava potrebe prijevoza troje ili više djece u autosjedalima oslobođeno trošarina i PDVa (uz mjere osiguranja od manipulacije) do max. iznosa vozila od 350 000 kn.
Dosta pljačke	Svi partneri platforme Dosta pljačke smatraju da bi demografska politika trebala biti u središtu svih politika te da bi sve druge trebale služiti njoj. Djeca su smisao postojanja i nastavak postojanja. Oporezivanje banaka, oduzimanje nezakonito stečene imovine, usmjeravanje tih sredstava u demografsku revitalizaciju. Oslobođenje tereta kamata na kredite za obitelji sa 3 i više djece, oslobođenje plaćanja dijela kredita sa više djece. Poticajne naknade za dječji doplati. Besplatni udžbenici za djecu. Politika motiviranja fertiliteta treba biti kontinuirana i stabilna. Platforma Dosta pljačke i svi zastupnici koji će sudjelovati u izvršnoj vlasti proizašli iz te platforme kao glavni cilj gospodarskih, pravosudnih i drugih politika postaviti će demografsku obnovu Hrvatske.

HNS	Kao što je poznatno, HNS je kroz dva ministarstva, graditeljstva i obrazovanja, donio niz zakona i projekata. Subvencioniranim stambenim kreditima više od 13.000 mladih riješilo je svoje stambeno pitanje i rodilo se više od 1500 djece. To je prava i konkretna demografska mjera. Osim toga, kvalitetno predškolsko obrazovanje najuspješniji je faktor u prevladavanju razlika među djecom. HNS stoga predlaže dvije mjere: uvođenje subvencija za plaćanje vrtića te izgradnju i dogradnju vrtića. U resoru obrazovanja osim kurikularne reforme, pokrenuli smo projekt i cjelodnevne nastave. S ovim projektima treba nastaviti i sljedeća Vlada, jer je riječ o konkretnim demografskim mjerama.
Demokrati / Laburisti	Najveće demografske mjere leže u isplatama plaća radnicama i radnicima od kojih mogu pristojno živjeti, u okretanju prema budućnosti i stvaranju perspektive našim ljudima za njih i njihove obitelji. Vrijednost radništva danas u društvu je najveći problem. Cilj nam je osigurati pravednu plaću za pošten rad od kojeg si obitelji mogu osigurati krov nad glavom i kvalitetan životni standard. Stvaranje ozračja kroz modernizaciju radnog zakonodavstva, rasterećenje plaća radnica i radnika, učinkovito i depolitizirano pravosuđe u hrvatskom društvu osnova je demografske politike. Društva, u kojem se korupcija oštro kažnjava, gdje je zdravstvo dostupno svima na jednak način, jasna i nedvojbeno prilagođena obrazovna strategija koja može pripremiti mlade ljude za tržište rada. Želimo osigurati dobre uvjete rada postojećim radnicima i radnicama kao i mladima koji mogu u Hrvatskoj vidjeti budućnost i u kojoj rado ostaju.
HSP	-
Narodna stranka - Reformisti	Za sve obitelji sa 3 i više djece u Hrvatskoj potpuno besplatan vrtić.

NAPOMENA: ostale političke opcije koje su navedene u posljednjim relevantnim istraživanjima rejtinga političkih stranka/koalicija niti nakon višestrukog kontaktiranja nisu se očitovale na naš upit.

KRATKA BILJEŠKA O NAMA

Udruga obitelji s troje ili više djece (**Obitelji 3plus**) je neovisna, neprofitna, nevladina, nekonfesionalna i nestranačka organizacija civilnog društva, nastala na inicijativu samih roditelja s troje ili više djece. Zalažemo se za društvo koje se brine o obiteljima te želimo doprinijeti podizanju kvalitete života svih obitelji u Hrvatskoj, a posebno obitelji s troje ili više djece. Zato smo i u Hrvatskoj pokrenuli projekt **Obiteljske kartice** pomoću koje **3plus obitelji** mogu koristiti posebne popuste i pogodnosti kod nacionalnih i lokalnih partnerskih poduzeća. Isto tako, zastupamo interese 3plus obitelji stvaranjem afirmativnijeg okruženja za obitelji, organiziranjem radionica, povezivanjem radi međusobne podrške, poticanjem tvrtki na društveno odgovorno poslovanje i utjecanjem na javne politike. Naša nastojanja za dobrobit 3plus obitelji prepoznata su i na međunarodnoj razini te smo članica Europske konfederacije velikih obitelji – ELFAC. Više o nama potražite na www.obitelji3plus.hr.